

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen

Socialvårdsbyrån, S2

Beslutande

Minister

Annette Holmberg-Jansson

Föredragande

Specialsakkunnig

Gunilla Lindqvist

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 5

Ålands handikappförbund r.f.:s

skrivelse om samordning av verksamheter
vilka erbjuder sysselsättning och arbete för
personer med funktionsnedsättning.

ÅLR 2019/8653

8 S2

Landskapsregeringen beslöt anteckna Ålands handikappförbund r.f.:s
skrivelse till kännedom enligt **bilaga 1, S220E05**.

Till: Ålands landskapsregering

Till kännedom: Ålands radio, Ålandstidningen, Nya Åland

Ärende: Begäran om tillsättande av arbetsgrupp för samordning av verksamheter inom området sysselsättning och arbete för personer med funktionsnedsättning på Åland

Ålands handikappförbund (nedan förbundet) har under året uppmärksammat allas lika möjlighet till ett avlönat arbete eller en meningsfull sysselsättning, i enlighet med artikel 27 i **FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning**. Förbundet ser också att detta område är en viktig del för att vi på Åland ska kunna förverkliga visionen och speciellt de strategiska utvecklingsmålen 1 och 2 i **Utvecklings- och hållbarhetsagendan**.

Under året har förbundet bland annat initierat ett samarbetsprojekt med Emmaus Returcafé och Ålands omsorgsförbund som erbjöd några tillfällen för omsorgsförbundets klienter att prova på att arbeta i restaurangmiljö, arrangerat ett större seminarium med föreläsningar och pannediskussion på temat "Arbete för alla" samt arrangerat ett rundabordssamtal med berörda aktörer på området arbete och sysselsättning, för att följa upp och konkretisera de utmaningar och möjligheter som kom upp vid seminariet.

Vid rundabordssamtalet som hölls den 3 september 2019 deltog representanter från många olika verksamheter och instanser som på olika sätt arbetar med och ansvarar för arbets- och sysselsättningsverksamhet för personer med funktionsnedsättning.

Alla deltagarna var överens om att det behövs en samordning av de olika verksamheter som idag erbjuder sysselsättning och arbete för personer med funktionsnedsättning. Det nämndes bland annat att en ny myndighet, möjligen under KST, kunde inrättas.

Det finns ett behov av en dörr in, dvs. en plats/ett telefonnummer att kontakta. De personer som finns inom arbets-/sysselsättningsverksamhet, har behov av sådan verksamhet eller behöver annat stöd för att komma vidare till arbete eller sysselsättning behöver en enda plats att kontakta. Därifrån kan personen sedan guidas vidare och få rätt stöd och service. Huvudsaken är att det finns en aktör med helhetsgrepp.

En sammanfattning av diskussionerna bifogas. I sammanfattningen framgår även vilka personer som deltog.

Det är svårt för de verksamheter som finns idag att på en övergripande nivå diskutera och planera en samordning, eftersom huvudmannaskap, finansiering och målgrupp delvis skiljer

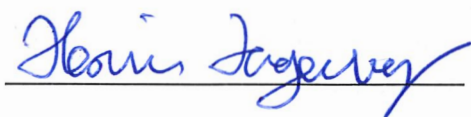
sig åt. Förbundet anser därför att planeringen bör ske så att Ålands landskapsregering är den aktör som leder arbetet.

Förbundet önskar att landskapsregeringen tillsätter en arbetsgrupp för att arbeta vidare med målsättningen att hitta en gemensam plattform för de verksamheter som idag erbjuder service inom området arbete och sysselsättning. Vårt önskemål är att arbetsgruppen ska inkludera åtminstone följande nyckelaktörer:

- Ålands landskapsregering
- Kommunrepresentant/-representanter
- AMS
- FPA
- Fixtjänst
- Boost/Ung resurs
- Ålands handikappförbund
- Pelaren
- Emmaus
- Ålands omsorgsförbund

Bilaga 1 Sammanfattning av diskussionerna vid rundabordssamtalet 3.9.2019

Mariehamn 4.11.2019

Henrik Lagerberg, ordförande

Susanne Broman, verksamhetsledare

Arbete för alla rundabordssamtal 3.9.2019

Sammanfattning

Tack till alla som deltog och bidrog till Arbete för alla rundabordssamtalet!

Förbundet kommer att fortsätta bevaka området Arbete för alla, bland annat genom rättighetsutbildarprojektet som pågår t.o.m. 31.3.2020. Utgående från de gemensamma nämarna vid rundabordssamtalet 3.9 kommer förbundet att initiera en fortsättning i form av en nätverksgrupp/arbetsgrupp. Förhoppningen är att Ålands landskapsregering skulle tillsätta en arbetsgrupp där olika berörda aktörer, allt från beslutsfattare till verksamheter på fältet, skulle träffas regelbundet för att planera för det omtalade "paraplyet". Det är synnerligen angeläget med täta diskussioner, speciellt med tanke på det planerade KST.

Samordning

Det rådde stor enighet om rubriken Samordning:

1. En dörr in, paraply/ny myndighet (Ålands sysselsättnings myndighet?)/KST (kommunernas socialtjänst)?
 - ✓ Koordinering och samordning av alla olika berörda myndigheter > närma sig varandra och samköra
 - ✓ Alla berörda aktörer måste känna sitt samordningsansvar
 - ✓ Alla aktörer tillsammans under samma paraply – Paraply/ny myndighet/KST?
 - ✓ BOOST kan ev. vara en början till myndigheten med samordningsansvar (för alla åldrar, inte bara ungdomar)
 - ✓ Behovet av samordningen/samarbetet är stort; många huvudmän bör ingå, bl AMS, kommunerna, tredje sektorn, m fl
 - ✓ **Ett** telefonnummer, **en** plats med samlad kompetens om helheten

2. Dra nytta av Ålands litenhet> gå ut och lär av varandra> prata och informera (lagar, rättigheter) – viktigt att informatörerna är kunniga och har helheten/kan svara på alla frågor
3. Idé; Tack vare Ålands litenhet kan arbetsplatser pusslas ihop hos flera arbetsgivare (t.ex. 30 % hos en arbetsgivare och 30 % hos en annan arbetsgivare)

Inkludering

1. På vems villkor? Systemet borde anpassa sig efter individen och inte tvärtom
2. Tänk på att vissa inte fungerar i sociala sammanhang men trivs med att jobba enskilt och jobbar fokuserat och intensivt utan pausar
3. Fördomar hos kolleger är ett viktigt område att jobba med> skapa tillit, var öppen och ärlig, bygg samkänsla
4. Det behövs permanent stöd- i-arbetet-verksamhet – en eller flera permanent anställda personer behöver finnas tillgängliga under viss tid ute på arbetsplatserna för personer med funktionsnedsättning, kanske anställd i paraplyet/myndigheten/KST
5. Sysselsättningsstödet inskrivna tidsgräns på 2 år borde slopas. Enligt nuvarande bestämmelser kan sysselsättningsstöd beviljas för högst två år åt gången, oavsett arbetsgivare, om den person som anställs med sysselsättningsstöd har nedsatt arbetsförmåga. Efter att en person har varit sysselsatt med hjälp av sysselsättningsstöd under de angivna maximitiderna hos en eller flera arbetsgivare, kan hen anvisas sådant arbete som stöds med sysselsättningsstöd endast om arbetsförmågan på ett behörigt sätt fortsättningsvis konstateras nedsatt. Så det är idag möjligt med länge tid än två år, men i praktiken används denna möjlighet sällan. Tidsgränsen om två år borde tas bort och istället borde en arbetsutvärdering göras för att justera nivån på arbetsuppgifterna och för att planera framåt.
6. Skulle vara viktigt att man på arbetsplatsen funderar på vilka enklare arbetsuppgifter som kunde sammanfogas till en anställning
7. En utmaning är att enklare jobb tenderar att försvinna, ofta krävs certifieringar och pass
8. Utbildning till personalen; det borde ingå i personalens arbetsuppgifter att bygga nya inkluderande kulturmiljöer och att fungera som handledare
9. Alla människor måste tillåtas att misslyckas. T.ex. Pelaren har handledare som fungerar som back up på arbetsplatsen om den anställde är sjuk. Även för arbetsgivaren är det viktigt/avgörande att det finns en back up
10. Önskemål om en kompensation från det offentliga Åland till arbetsledning som "ger bort" av sin arbetstid för arbetsledning (lönekostnadsersättning)
11. Det är många små företagare på Åland. De behöver stöd för att kunna ta in personer med funktionsnedsättning som arbetskraft och administrationen kring detta måste vara enkel och flexibel
12. Bas; flexibilitet (liten administration) + kontroll + uppföljning

Kompetens

1. Det finns flera olika typer av kompetens, allt handlar inte bara om utbildningskompetens
2. Konkret exempel från en familjebekant: Om personen får tydliga instruktioner utför hen arbetsuppgifterna till punkt och pricka. Men hen kan inte ta egna initiativ, därför blir arbetsledningen och instruktionerna avgörande för arbetets resultat.
3. Handledarna bör lära känna individen på ett djupare plan för att resultatet ska lyckas
4. Praktik är bra! Då visar det sig vad praktikanten är intresserad av och inom vilka områden det fungera allra bäst
5. Lönestöd; Kombinera klassisk arbetslinje med uppföljning och analysera om enklare arbetsuppgifter behöver införas eller om det är läge för en uppgradering
6. Det krävs flexibla system från AMS och FPA
7. Tänk även på möjligheten för personer med funktionsnedsättning (t ex ADHD) att starta eget!
8. Ofta behöver företagen IT-kompetens> dammsug marknaden för att hitta IT-kunniga ungdomar!
9. MATCHNING!

Öppenhet och informationsspridning

1. Tidningsartiklar med goda exempel!
2. Lyft företag med inspirerande berättelser om anställningar!
3. Landskapet och kommunerna bör föregå med gott exempel när det gäller anställningar!
4. Kör en informationskampanj!
5. I vårt eget språkrör HandikappBulletinen som når alla åländska hushåll kan vi sprida information
6. Utbildning kostar men det behövs fler utbildningsmöjligheter än bara kock- och fastighetsskötartutbildning
7. Var realistisk och ärlig> var tydlig med om utbildningen "bara" ger tre fantastiska studieår men inte jobb i framtiden
8. Lyft personliga resor genom systemet för att se var det krockade eller krackelerade

Lagar, regler, stöd

1. Utgå från vilka områden Åland har egen lagstiftningsbehörighet och se vad vi kan göra!
2. CUSTOMER EXPERIENCE – hur tar vi hand om våra gäster? Eller, hur tar vi hand om våra funktionsnedsatta? Hur kan vi bygga systemen så att de anpassas till människorna?
3. Vissa företag är duktiga på att ta emot personal, då borde man se till att inte lagen stoppar dem
4. Små företagarna måste få stöd/ hjälp och ekonomisk uppbackning från det offentliga Åland

Önskemål om det blir en fortsättning; fastställ nivån på samtalen. Kanske vi borde lägga dem på en rimlig nivå som vi kan påverka!

Deltagarna

Henrik Lagerberg	Ålands handikappförbund
Simone Sundström	Ålands Omsorgsförbund
Camilla Karlsson	Emmaus Åland
Therese Kronqvist	Fixtjänst
Jurgen Bogle	Klubbhuset Pelaren
Lilian Tessler-Tronestam	Klubbhuset Pelaren
Thomas Mattsson	Ung Resurs
Anders Ekström	Ålands Näringsliv
Henrik Löthman	Mariehamns stad
Wille Valve	Ålands Landskapsregering
Lisa Smeds-Salonsaari	Mariehamns stad
Hillevi Smeds	Folkpensionsanstalten (FPA)
Tomas Lundberg	Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS)
Miina Fagerlund	Hjälpszam, Finströms kommun
Marika Sundqvist	Handledare
Susanne Broman	Ålands handikappförbund
Johanna Fogelström-Duns	Ålands ombudsmannamyndighet
Hanna Segerström	Ålands Omsorgsförbund
Ann-Louise Lolax	Ålands Omsorgsförbund
Emilia Liesmäki	Ålands handikappförbund
Gunilla G Nordlund	Ålands handikappförbund